

DANMARKS NATIONALBANK

24. SEPTEMBER 2018 — NR. 5

Betalingsrådets serie om omkostninger ved betalinger i Danmark

Omkostninger ved betalinger er faldet

De samfundsmæssige omkostninger ved betalinger mellem husholdninger og virksomheder var i 2016 på ca. 11 mia. kr., svarende til 0,5 pct. af Danmarks bruttonationalprodukt. Samfundets omkostninger er dermed næsten halveret på syv år, og reduktionen er opnået, selv om antallet af betalinger mellem husholdninger og virksomheder er steget 16 pct. i den samme periode.

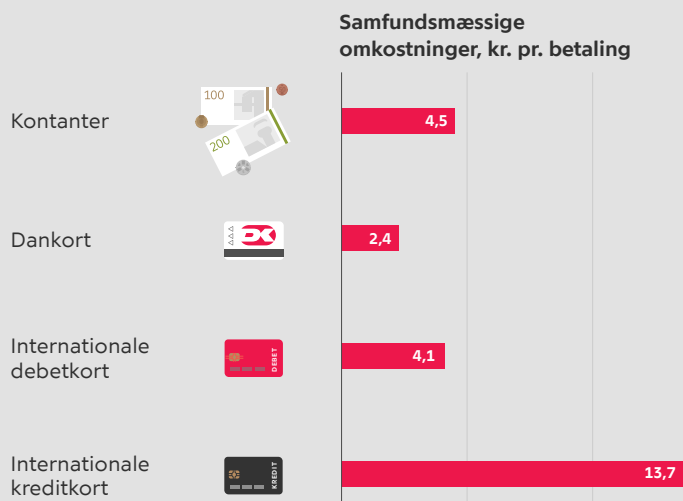
Det viser de første analyser, der er baseret på Betalingsrådets undersøgelse af omkostninger ved betalinger i Danmark. Undersøgelsen dækker både betalinger fra husholdninger til virksomheder, betalinger mellem virksomheder, og betalinger mellem

privatpersoner. De første analyser dækker de samlede samfundsmæssige omkostninger ved betalinger og de samfundsmæssige omkostninger ved betalinger fra husholdninger til virksomheder.

Samlet set kostede betalinger samfundet 15,6 mia. kr. i 2016. Betalinger fra husholdninger til virksomheder udgjorde størstedelen af denne omkostning, men også størstedelen af betalingerne.

For betalinger fra husholdninger til virksomheder i fysisk handel var Dankort den laveste omkostning for samfundet med 2,4 kr. pr. betaling, mens internationale kreditkort med 13,7 kr. pr. betaling

Flere betalingsformer med lave samfundsmæssige omkostninger i fysisk handel

var den højeste. Samfundsmæssige omkostninger for kontanter og internationale debetkort er også beregnet i analysen, og her er de samfundsmæssige omkostninger stort set ens på henholdsvis 4,5 kr. og 4,1 kr. pr. betaling.

En samfundsmæssig omkostning på 2,4 kr. pr. betaling er ikke et udtryk for den omkostning, som den enkelte forbruger eller butik har, hvor også fx gebyrer vil være omfattet. Det er derimod udtryk for den samlede brug af ressourcer hos de parter, der er involveret i en betaling.

Der er store faste omkostninger forbundet med betalinger. Antallet af betalinger har derfor betydning for den gennemsnitlige omkostning. I fysisk handel foregik 6 ud af 10 betalinger med Dankort i 2016, svarende til over 1 mia. betalinger. Den store udbredelse er dermed med til at reducere den gennemsnitlige samfundsmæssige omkostning.

Når betalinger ikke foregår i fysiske butikker, men sker på en hjemmeside eller via net- og mobilbank, er konto til konto-betalinger billigst for samfundet, når det ses i forhold til værdien af betalinger.

De samfundsmæssige omkostninger er et mål for, hvor mange ressourcer der på samfundsniveau indgår i en betaling. Målet med undersøgelsen er at give indsigt i, hvor mange ressourcer og omkostninger der er forbundet med betalinger for samfundet.

De samfundsmæssige omkostninger omfatter det samlede ressourceforbrug hos de parter, der er involveret i en betaling. Det gælder dem, der formidler betalinger; dem, der betaler; og dem, der modtager betalinger. Betalingsformidlere er typisk banker og kortselskaber, og de har udgifter til fx løn, it og misbrug. For betaleren er omkostningen først og fremmest den tid, der bruges på betalinger. Modtagere, der typisk er butikker, har også udgifter til løn, it og misbrug.

Faldet siden 2009 i de samfundsmæssige omkostninger ved betalinger mellem husholdninger og virksomheder skyldes lavere brug af ressourcer hos både betalingsformidlere, husholdningerne samt forretninger og virksomheder.

Betalingsrådet blev etableret af Nationalbanken i 2012, og det er et forum for samarbejde på detailbetalingsområdet i Danmark. Formålet med rådets virke er at fremme effektiviteten og sikkerheden af betalinger for alle involverede parter, dvs. borgere, virksomheder, pengeinstitutter mv.

Læs Betalingsrådets serie af analyser om omkostninger ved betalinger her ([link](#)).

OM NYT

Nyt er en nyhedsartikel baseret på en analyse, working paper eller anden læn-gere tekst udarbejdet af Nationalbanken.

Nyt henvender sig journalister, politikere, embedsmænd, fagpersoner og andre, der gerne vil opdateres om aktuelle emner.

DANMARKS NATIONALBANK
HAVNEGADE 5
1093 KØBENHAVN K
WWW.NATIONALBANKEN.DK

KONTAKT

Ole Mikkelsen
Kommunikations-
og presserådgiver

omi@nationalbanken.dk
+45 3363 6027

SEKRETARIAT
OG KOMMUNIKATION

I 2018 fejrer Nationalbanken 200-års jubilæum. Nationalbanken blev oprettet i 1818 for at skabe orden i pengevæsenet, efter at finanspolitikken løb helt af sporet under Napoleonskrigen. Meget høj inflation skabte behov for en gennemgribende pengereform.

Et af Nationalbankens formål er derfor at sørge for sikre betalinger. Nationalbanken udstedte sine første sedler i 1819, og kontanter i form af mønter og sedler var langt op i 1900-tallet borgernes vigtigste betalingsmiddel i dagligdagen.

Nationalbanken bidrager til sikre betalinger

En af Nationalbankens vigtigste opgaver er at bidrage til, at betalinger kan afvikles sikkert. Det gør Nationalbanken ved at udstede sedler og mønter med et højt sikkerhedsniveau. Nationalbanken står også bag de systemer, der sikrer, at bankerne kan afvikle indbyrdes betalinger.

Sedler og mønter var de dominerende betalingsmidler, da Nationalbanken blev etableret for 200 år siden for at skabe orden i pengevæsenet. Baggrunden var de enorme underskud på statsbudgettet under Napoleonskrigen som blev finansieret ved at lade seddelpressen køre.

En uafhængig nationalbank med eneret til at udstede mønter og sedler skulle genskabe tilliden, som er så afgørende, når det drejer sig om betalinger. I dag udgør betalinger med kontanter en mindre del af danskernes betalinger, da de fleste benytter betalingskort, mobilbetalinger eller netbank.

Danmark er et af de mest digitaliserede lande i verden, og vi har et velfungerende og moderne marked for betalinger. Betalinger afvikles hurtigt og sikkert, og via Nationalbanken kan betalinger mellem alle bankkonti i Danmark ramme hinanden.

Selv om udviklingen har skubbet kontanter i baggrunden er Nationalbankens opgave den samme. En betaling er en betaling – uanset om det sker med kontanter eller via mere moderne metoder, og tilliden er fortsat afgørende.

En god betalingsform er kendetegnet ved mindst tre vigtige egenskaber: Der skal være tillid til den, og den skal være både stabil og effektiv. Når de egenskaber er opfyldt, tager forbrugerne betalingsformen til sig, og den indgår som en naturlig del af hverdagen.

Danskerne tager hurtigere ny teknologi til sig

Hvor lang tid det har taget at nå 3 mio. brugere for nye løsninger

